

NIEUWE METHODE VOOR HET UITZETTEN VAN PROEFVLAKKEN

door

W. H. UBBINK.

Voor een goede bedrijfsvoering is een periodieke bepaling van den houtvoorraad noodzakelijk. Daartoe klemt men de oudere opstanden; bij jongere opstanden — globaal genomen gedurende den leeftijd van $\frac{1}{3}$ tot $\frac{2}{3}$ van den omloopstijd — kan men volstaan met proefvlakmetingen. Gemiddeld neemt men van de opstandsoppervlakte $\frac{1}{10}$ deel aan proefvlakken. Al naar de uitgestrektheid of regelmatigheid kon men met een grooter of kleiner deel volstaan.

Hoewel nu op zich zelf het ronde proefvlak enkele voordeelen heeft boven het vierkante (verhoudingsgewijs korte grens, middelpunt even-tueel gemakkelijk blijvend aan te geven) wordt in de praktijk het vierkante proefvlak meer gebruikt, omdat het uitzetten of bepalen van het ronde proefvlak moeilijkheden oplevert.

Dank zij een nieuw instrumentje zal het voortaan in de meeste gevallen mogelijk zijn op zeer eenvoudige wijze een rond proefvlak uit te zetten. Het instrument is een vondst van het hoofd der Deensche boschbedrijfs-inrichting J. A. Lovengreen.

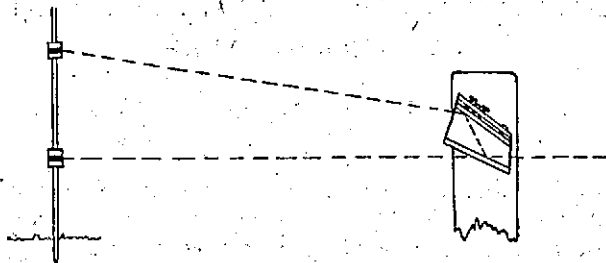
Het bestaat in principe uit twee spiegeltjes, één over de geheele, de ander over de halve breedte van het instrument, die een kleine hoek ($\pm 4\frac{1}{2}^{\circ}$) met elkaar vormen, en is bevestigd met een schroef op een gewone cubeerklem.

Een straal die van een verwijderd punt via het instrumentje het oog treft, zal door de weerkaatsing der spiegels over één hoek worden afgebogen, die twee maal zoo groot is als de hoek gevormd door de spiegels.

Men zet in het midden van het te meten proefvlak een jalon of stok, voorzien van twee cylinders op een onderlingen afstand van ± 2 m, en in een opvallende kleur geverfd. Het best voldoet waarschijnlijk wit met in 't midden een zwarte band.

Door het instrumentje kijkend zal men beide cylinders zien samen-vallen, wanneer men althans op den juisten afstand staat. Men neemt nl. één cylinder regelrecht waar, terwijl men den andere waarneemt via 't instrumentje met de daardoor veroorzaakte straalafwijking (zie teekening van den stralengang). Men kan proefvlakten van verschillende grootte uitzetten, wisselend naar de gesteldheid van den opstand. In het gebruik blijkt het echter voordeeliger met een constante grootte te werken doordat men dan door de verkregen routine het snelst werkt. Wil men echter een grooter proefvlak, dan moet men de cylinders verder uiteen plaatsen en omgekeerd. Op dezelfde wijze wordt ook het instrumentje in het begin geijkt: wil men een proefvlak van 5 are, dan moet men als straal nemen 12.62 meter. Deze afstand legt men nauwkeurig uit met een meetband; op deze afstand staande van de jalon moeten nu de beide cylinders op een zoodanige onderlingen afstand bevestigd worden dat men hen ziet

samenvallen. Op overeenkomstige wijze kan men ook den afstand der cilindrs bepalen voor een proëfvlak van 1 of 10 are etc. Zooals reeds werd opgemerkt verdient het aanbeveling steeds één grootte te gebruiken; in dat geval kan men de cilindrs dus blijvend op de jalon bevestigen.

Stralengang.

Deze methode voor proëfvlakmeting is uit te voeren door twee personen maar ook door één. De werkwijze volge hier in 't kort. De jalon met cilindrs op geijkten afstand wordt uitgezet. Men klemt de boomen rondom deze jalon en merkt de geklemde boomen met krijt. Komt men op een afstand van de jalon waarop men twijfelt of de boom in kwestie nog tot het proëfvlak behoort, dan controleert men dit door door het instrumentje te zien. Het bepalen van de grens op deze wijze geschiedt zeer nauwkeurig, terwijl men in het instrument ook dadelijk ziet of men zich binnen of buiten de gezochte grens bevindt. Op deze wijze meet men gemakkelijk tien proëfvlakken (van 5 are) per uur.

Een bezwaar, aan het gebruik van deze methode verbonden, kan gevormd worden door een dichte onderbegroeiing of te lage takaanzetting. Het eerste zal in jongere opstanden niet veel voorkomen, het laatste is eenigszins te ondervangen door de hoek tusschen de spiegels iets kleiner te maken waardoor de afstand tusschen de cilindrs ook kleiner gemaakt kan worden. Afgezien van deze weinig voorkomende bezwaren, in welk geval men een der oude methoden zal moeten handhaven, beteekent het gebruik van dit Deensche instrumentje een groote vereenvoudiging en besparing.